

Revolutie onder de zusters.

Sociale geschiedenis van het kloosterleven in Nederland

IN 1967 ging een groep augustinessen uit Heemstede op bezoek in Lourdes.

Voor de ingang van de Rozenkransbasiliek lieten ze zich op de foto zetten: allemaal in donker habijt met een hoekige witte kap en een kruisje op de borst. Een jaar later ging er weer een groep van dezelfde congregatie. Ook nu lieten de nonnen zich op dezelfde plek portretteren. Het plaatje ziet er heel anders uit: de zusters dragen nu allemaal een gewone donkere jurk en hebben niets meer op het hoofd - het kruisje is gebleven.

Prachtig zijn de twee foto's naast elkaar afgedrukt op bladzijde 892 en 893 van *Excaritate*. Het zijn twee pagina's die ik in de weken dat ik deze zware, bijna 1200 bladzijden dikke turf met me meesleepte met plezier liet zien.

De verbazing bij mijn publiek was echter het grootst als ik de bladzijde omsloeg. Weer een jaar later, in 1969, toog er opnieuw een groep dames - dat woord is hier helemaal van toepassing - naar Lourdes. Nu zijn ze op de foto niet meer als groep herkenbaar: allemaal dragen ze hun eigen, vaak nogal lichtgekleurde kleren en slechts een enkel kruisje is nog zichtbaar.

Wat een veranderingen in twee jaar tijd! Het is deze revolutie die in feite de rode draad vormt in de lijvige studie die theologe Annelies . van Heijst en historicae Marjet Derks en Marit Monteiro schreven over tienduizenden actieve vrouwelijke religieuzen, die lid waren van zo'n negentig congregaties in Nederland. Die rode draad wordt op twee manieren tegen het licht gehouden.

Eenzijds vond er in de jaren zestig werkelijk een grote ommekeer plaats. De leefregels werden versoepeld, en handelen en denken ondergingen een transformatie. Er waren toen bijna 30.000

Anneliesvan Heijst, Marjet Derks en Marit Monteiro *Ex caritate*.

Kloosterleven, apostolaat en nieuwe spirit van actieve vrouwelijke religieuzen in Nederland in de 19e en 20e eeuw 1195 p. Verloren, € 55,00